

پژوهشگاه اسلامی

پژوهشگاه اسلامی
دانش و مطالعات فرهنگی

بعد از ۷۰ سالگی علمه‌ای

از پدربرزگها و مادربرزگها در ۵۰ سالگی و عده‌ای دیگر هم در ۸۰ سالگی در عداد پدر و مادر بزرگ قرار نمی‌کیرند بلکه در دیف‌جودجه بحساب آسمه و از صفت پدربرزگها و مادربرزگها خارج می‌شوند گواینکه هنوز فرزند (نتیجه) نداشته باشند و در حقیقت میتوان آنان را در دوره چهارم و حتی در دوره پنجم زندگی قرار داد . بدین ترتیب پدربرزگها و مادربرزگها را میتوان باین صورت طبقه‌بندی نمود . پدر و مادر بزرگها ، جد و جده ، و پیران و کهنسالان که خصوصیات آنها بینحو زیر میتوان توجیه کرد :

انسان پیر میشود بدون آنکه هرگز جد و جده شود و یا

اینکه مانند پدربرزگها و مادر بزرگ‌های زیان گذشته زندگی کند ولی با شناسانی انسجام و سختی‌های زندگی از طرفی وضعفو بیماری و امثال آن از طرف دیگر گاهی پیران احساس میکنند که در بوته فراموشی رها شده‌اند و از این موضوع بسیار رنج میبرند آنان انتظار توجه بیشتری دارند . علاقمندانه که مورد لطف و محبت فرزندانشان قرار گیرند ، غذا و پرستاری از آنان فراموش نشود و بلکه در ردیف سائل سهم و مورد توجه فرزندانشان قرار گیرد ، زیرا تصور میکنند که تنها بهمین وسیله است که زندگی آنان طولانی تر و لذت - بخش تر خواهد شد این لاقل فکر و اعتقاد آنان است و روشنی است که انتخاب نموده‌اند .

انجام خواسته‌های آنان

برای جوانان « اگر نتواند و بنا نخواهد باینده خود و زبان پیری خوبیش توجه نمایند تکلیقی شاق است » و روزهای آخر زندگی مبدل به دورانی تعلیخ و غیرقابل تحمل میگردد . دوران پیری گاهی همراه با از دست دادن حواس میشود ولی جوانان آرزومند هستند و معتقدند که دوران پیری خودشان باین نحو برگزار نخواهد شد . وقتیکه جد و جدها از بین میروند پدر بزرگها و مادر بزرگها خود را جانشین آنان بحساب می‌آورند و با لاقل در ذهن فرزندان و نوادگانشان این احساس تولید میگردد پس برآنان و احباب است که تصویری شایسته برای نسل بعدی از خود بر جای گذارند .

زندگی

شخصی پدر و مادر

بزرگها - زندگی افراد بانواع و

گونه های مختلف تجلی میکند و برای تشریح و ذکر آن میشود بنکات زیر توجه کرد :

زن و شوهرانی که بیکدیگر زنان و شوهرانی که بیکدیگر بینهایت علاقمندند (زن و شوهران جدانشدنی) ، این دسته از زنان و شوهران زندگی را منزله کار و کوشش مشترک توجیه نموده و خوشیها و رنجها بشناسیم را باهم تقسیم میکنند بسیار اتفاق میافتد مشکلاتی یکی از آنان را رنج میدهد ولی بجای آنکه بنتهاشی برای تعديل آن بکوشند سعی میکنند که باهم آن مشکل را هضم کرده و تحمل نمایند و یا اینکه بکمک یکدیگر بحل و فصل آن بکوشند و بفکر آنکه در موارد مختلف و متفاوت زندگی راههای جداگانه ای انتخاب میکنند نمیافتد در خصوص سرگرمیهای مورد توجه و علاوه هر کدام که مستلزم است برای استفاده از آن لحظاتی از یکدیگر جدا بمانند نیز بهمین ترتیب عمل میکنند و در نتیجه نقطه انتقام همیشگی یعنی طرف مقابل خود را اگر چه برای مدتی کوتاه باشد از

دست نمیدهد .

پدر بزرگها و مادر بزرگها

گاهی چنان بیکدیگر آمیخته شده اند که در مقابل فرزندانشان مانند یک فرد واحد جلوه گری میکنند و چه بسا که ناخود آگاه افزایشان خود دور میمانند مگر اینکه فرزندان آنها در یک قالب واحد بپذیرند ، درباره این پدر بزرگها و مادر بزرگها گفتم میشود : « بابا و مامان نمیتوانند ما را بفهمند آنان با همیگر شاد و خوش هستند » ، فرزندان این قبيل افراد از اینکه نمیتوانند چیزی بانان عرضه کنند و خدمتی برایشان انجام داده و برایشان مفید واقع شوند متأثرند - و احساس میکنند که پدر بزرگ و مادر بزرگ در عالمی جدا از دنیای آنان خوش اند و زندگی میکنند .

این نوع زندگی پدر بزرگها و مادر بزرگها برای نوه ها تصویری از یک زن و شوهر کامل ، و یک خانواده محکم و باور تجسم میکند مخصوصاً وقتیکه مشاهده کنند که در کانون خانواده ، پدر و مادرشان هم در باره آنان صحبت میکنند و اگر احیاناً زندگی پدر و مادرشان بدین ترتیب نباشد

نوعی ناراحتی و دلهزیرایشان ایجاد میشود .

زن و شوهری که بیکدیگر

را تحمل میکنند . این دسته

همیشه از اطراف ایشان برای فداکاریهایی که نسبت به بیکدیگر کرده اند شهادت می طلبند و غالباً ممکن است این شهادت خواهی ها با لحنی استهزا آمیز و تخطیه کننده باشد ، که زائد بنظر میرسد - ولی فرزندان و نوه ها شکاف و فاصله بین آنان را بخوبی احساس میکنند و از خود می پرسند که چگونه در طول سالیان دراز با مشاهدات تخلف ها و شیرینی های زندگی توanstه اند بیکدیگر را تحمل نموده و نسبت بهم بیتفاوت باقی بمانند .

آیا یک چنین صبر و حوصله ای گاهگاه نشانی از

مستی و بی کفايتی نیست ؟ در این مرحله از زندگی تشخیص اینکه آیا کانون خانواده آنان گرم است یا نه بسیار مهم میباشد زیرا در غیر اینصورت فرزند باورمی کند که توافق و هم آهنگی آنان در زندگی موهوم و خیالی و شاید ناشی از ترس بوده که بعدها برای هر یک تعهداتی طولانی بوجود آورده است .

بعضی از پدر بزرگها و مادر بزرگها، در گذشته ناهم- آهنجی هائی در زندگی مشترکشان وجود داشته و غالباً هم این عده توافق‌ها متقابل بوده است ولی بمرور زمان با اشتباهات یکدیگر مأنوس شده و ازشده ناراحتی آنها کاسته شده است.

مردی دقیق و سوکاف، که همسرزنی بی‌توجه به امور زندگی شده، شاید در سالهای اول زندگی نکات و جزئیاتی از رفتار خانم خود را مشکل و غیر قابل تحمل می‌داند ولی کم کم خود را تا حدودی با رفتار او عادت داده است.

در چنین خانواده‌ای خانم هم بنویه خود بر اثر بمرور زمان

بیشتر برای آرامش زندگی سعی می‌کند در صورتیکه سابق

اندرضاحت مداوم شوهر باعث ناراحتی و عذاب خانم می‌شد

و آرامش و صفاتی زندگی را نیز ممکن نمی‌نمود «قبول یکطرف غالباً تحمل طرف دیگر را توجیه می‌کند» با همه اینها قدری

مشکل بمنظور میرسد که بتوان در مورد ادامه اینگونه زندگی‌ها

تا آخرین لحظه مقابله با مشکلات اظهار امیدواری کرد بعضی‌ها معتقدند که ادامه این

زندگی «شانسی» است و بعضی‌ها هم به «لطف خداوندی» متوصل می‌شوند هر کدام را که قبول کنیم معاذت و خوشی درادامه زندگی این قبیل زن و شوهرهای است که کوشش دو جانبه آنها برای جلوگیری از بهم ریختن خانواده دارد. این پدر بزرگها و مادران بزرگها اگر می‌توانند در مقابل حوادث زندگی به آرامی و سکون با فرزندان و نوه‌های خود شادو خوش باشند بدليل این است که هر کدام تکیه‌گاه اصلی زندگی را نزد طرف مقابل احساس می‌کنند و همین موضوع سبب می‌شود که واقعیات را با خوشی و آرامش به پذیرند و با تحولات سریع زندگی فعلی روی پایه‌ها و اساس زندگی خود خورد و نابود نشوند.

پدر بزرگها و مادر بزرگها

جدا شده و طلاق گرفته - این دسته مشکلات فرزندان خود را گاهی دو یا چهار برابر می‌کنند. فرزندان مجبورند که آنان را جدا گانه و در موقع معین بیینند و برای اینکه باعث تحریکات و جراحات زندگی آنها نگردند پیوسته متوجه باشند که با کسی سروکار دارند (این کیست که زندگی می‌کند) . فرزندانی که

از پدر یا مادر خود جانبداری نکرده باشند، یعنی بطریفداری یکی دیگری را نزد چنان‌جدا، جدائی و ناسازگاری پدر و مادرشان را مانند نوعی راز ناگفتنی از فرزندانشان «نوه‌ها» مخفی‌گذاشتند میدارند، ولی باید دانست که بچ بچ کردنها از گفتن حقایق ناراحت‌گذرنده‌تر است این وضعیت مبهم و موقعیت متضاد و متباین به اندازه بسیار زیادی از اعتماد آنان می‌کاهد و عمل پدر بزرگ و مادر بزرگ در چشم‌شان کوچک و بی‌مقدار می‌گردد.

در کردن یکدیگر آن اندازه‌ها هم مشکل نیست چرا آخرین روزهایشان را باز هم نگذرانند؟ این کار بسیاری از مشکلات را ساده و آسان نمی‌نماید؟

زندگی شغلی پدر بزرگها

و مادر بزرگها - بی‌تردید کار و شغل کمایش، چائی برای خود در زندگی آنان تولید می‌کند و بنتظر میرسد که این مشغولیات در اکثر موارد نسبت بزمان قدیم حساب شده‌تر می‌باشد.